

'KINDEREN BEKIJKEN DE WERELD VAN OP EEN AFSTAND'

© **CARLY WIJS: WIJ/ZIJ** 27/9, 19.00, 28/9, 15.00, 1/10, 14.30, €7/10, NL, 9+, BRONKS, Varkensmarkt 15-17 rue du Marché aux Porcs, Brussel/Bruelles, 02-219.99.21, www.bronks.be

NL | Tien jaar geleden, op 1 september 2004, werden in het stadje Beslan in het Russische Noord-Ossetië meer dan 1.200 schoolkinderen, ouders en leerkrachten gegijzeld. Uiteindelijk kwamen meer dan driehonderd mensen om het leven, waaronder meer dan honderdtachtig kinderen. Niet meteen het onderwerp waarover je een jeugdtheatervoorstelling wilt maken. Of toch? De Brusselse actrice en regisseur Carly Wijs is overtuigend in haar argumenten pro.

"Toen (voormalig artistiek leider van BRONKS) Oda Van Neygen me vroeg of ik iets wilde doen voor BRONKS, waren er enkele ideeën, maar dit stak erboven uit," vertelt Carly Wijs. "Ik ben op het idee gekomen door de BBC-documentaire *The children of Beslan tell their stories*, dat het verhaal van de gijzeling vertelt door de ogen van de kinderen. Ik heb zelf een zoon in dezelfde leeftijdscategorie als die waarvoor we het stuk maken. Vanaf negen jaar beginnen kinderen een bewustzijn te krijgen van de wereld buiten hun eigen kleine realiteit. Maar die wereld ervaren ze nog met een ongelooflijke afstand. Ze hebben er nog geen emotionele binding mee. Dan gaat het van: 'Mama, in Nairobi zijn terroristen een winkelcentrum binnengelopen en hebben ze een jongetje doodgeschoten. Erg, hè? Mag ik op de iPad?' Snap je? Ze houden het bij een droge constatering van wat er is gebeurd. En het gekke is dat de kinderen die vertellen over wat hen in Beslan is overkomen, op een soortgelijke manier reageren. Natuurlijk zijn de overlevende kinderen van Beslan getraumatiseerd, en als ze in een later stadium wel die emotionele verbinding met de gebeurtenis maken, kan het met terugwerkende

kracht fout gaan, maar de documentaire maakte me wel duidelijk dat je deze gruwelijke gebeurtenis toch met kinderen kunt bespreken."

Een andere inspiratiebron voor het stuk was het boekje *Kinderjaren* van de Nederlander Jona Oberski, die zelf zijn vroege jeugd in een concentratiekamp doorbracht. Wijs: "Het boekje over het kleine jongetje heeft een blijmoedige toon. Het donkere en spannende 'krekelhuis' waarin hij elke dag speelt, blijkt uiteindelijk het 'knekelhuis' te zijn waar alle lijken liggen opgestapeld. Hoe extreem de omstandigheden ook zijn, al vrij snel zal het kind weer kind zijn en de volwassene volwassene. Kinderen pikken erge zaken toch op en vinden ze dan vaak minder erg dan een volwassene denkt. Zonder onrecht te doen aan wat de kinderen van Beslan is overkomen, denk ik dat we ook voor dit stuk een goede toon en vorm hebben gevonden om dit onderwerp te bespreken, en die is licht: nuchter en met humor."

De vertolkers die Wijs koos, zijn actrice Gytha Parmentier en Thomas Vantuycom – een danser die van P.A.R.T.S. komt. "Zij spelen een meisje en een jongen die de gijzeling hebben ondergaan en de gebeurtenissen proberen te beschrijven. Met hen ga je door die drie dagen heen. Maar hoewel de twee proberen om zo nauwkeurig mogelijk te beschrijven wat er is gebeurd, merk je aan het begin al dat het verhaal van de jongen een ander verhaal is dan dat van het meisje. De voorstelling gaat dus ook over hoe de realiteit wordt vormgegeven. Hoe zogenaamd objectieve berichtgeving helemaal niet zo objectief is."

MICHAËL BELLON